

Posudek na bakalářskou práci Jonáše Vlasáka *Jakutský epos oloncho* (Filozofická fakulta Karlovy Univerzity 2014, 44 stran)

Předmět bakalářské práce Jonáše Vlasáka, jakutský folklórní žánr (klasifikovaný jako „epos“) *oloncho*, je v rámci světové folkloristiky velmi málo probádaný. Pokud je mi známo, dosud jedinou vědeckou studií o *olonchu* mimo Rusko je diplomová práce Ondřeje Pivody *Oloncho a jakutská mytologie* (Masarykova univerzita 2010). Zatímco Pivoda pracuje s ruským překladem jednoho z *olonch* a zabývá se mytologickými aspekty tohoto díla, předložená bakalářská práce je vůbec prvním celkovým popisem *oloncha* jako žánru, který jej zároveň zařazuje do kontextu epických folklórních útvarů celého kulturního areálu Centrální Asie a Sibíře. Jonáš Vlasák navíc pracuje s původním jakutským textem, čímž dosahuje větší míry vzhledu do jazykového myšlení *oloncha*.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol mimo úvod a závěr.

V úvodní kapitole podává autor vyčerpávající přehled dosavadního bádání, základní charakteristiku žánru *oloncho* a jeho interpretů, jeho místa v jakutské lidové kultuře a jeho významu v konstituování moderní jakutské identity. Autor se vědomě vyhýbá používání zavedeného folkloristického termínu „epos“, který považuje za ideologicky zatížený, a používá výraz „oloncho“, který definuje v rámci systému jakutských folklórních žánrů. Tento přístup se zdá být obecně doporučitelným v rámci zkoumání centrálněasijských folklórních žánrů.

Druhá kapitola, nazvaná „Struktura *oloncha*“, na základě porovnání různých *olonch* a jejich verzí identifikuje hlavní syžety a jejich uspořádání. Zde je nutno vyzdvihnout fakt, že jde o vůbec první pokus o analýzu struktury tohoto díla.

Zásadní je však kapitola třetí, která obsahuje autorův vlastní překlad úryvků *oloncha* z jakutského originálu a analýzu některých jazykových a syžetových aspektů textu. Díky dobré orientaci v problematice mongolské i další centrálněasijské epiky dokázal autor poukázat na shodné rysy jakutského *oloncha* s dalšími podobnými útvary i na jeho specifika. V překladu se snaží o doslovnost, která na mnoha místech kontrastuje s ruským literárním překladem.

Čtvrtá kapitola, věnovaná areálovým vztahům *oloncha*, přináší mimo shrnutí dosavadního zkoumání této problematiky několik výsledků autorova vlastního bádání v oblasti vztahů mongolské a jakutské epiky.

Diplomant ve své bakalářské práci zúročil vynikající znalost mongolského jazyka a kultury, své studium jakutštiny a ujurštiny i základní znalost tuvštiny a staroturečtiny, jimiž se v průběhu bakalářského studia zabýval. Systematická práce s původním textem mu dovolila odhalit nejen některé strukturální a syžetové paralely s mongolským epickým žánrem *tuuli*, ale též některé nové etymologické souvislosti jakutštiny. Zatímco tyto aspekty jsou v práci přítomny pouze ve formě příkladů a námětů pro další bádání, stávající bakalářská práce podává skutečně první solidní popis žánru *oloncho* jako celku.

Cílem práce bylo „popsat *oloncho* obecně a konkrétně tak, aby se otevřely možnosti orientovat se v *olonchologii* natolik, že by bylo možné *oloncho* dále zkoumat“. Tento na první pohled skromný cíl vyžadoval, vzhledem k úplné absenci teoretické a přehledové literatury o

tomto žánru, důkladné studium všech dosud publikovaných olonch a jejich variant v kontextu dalších centrálně asijských epických děl. „Eposy“ mongolské, tibetské či středoasijské jsou systematicky zkoumány již po desetiletí a bádání v této oblasti je díky mimořádné archaičnosti jazyka i myšlenkových konceptů stále v začátcích. Jakutské oloncho dosud až na výjimky takto zkoumáno nebylo. Bakalářská práce Jonáše Vlasáka je odvážným průkopnickým činem, který otevírá cestu k vědeckému uchopení tohoto tématu.

Inovativnost a náročnost práce s textem podle mého názoru zcela vyvažují některé formální nedostatky práce, především v oblasti přepisů a citací. Některá citovaná díla nenajdeme v seznamu použité literatury, který navíc není uspořádán abecedně. Text práce by zasloužil důkladnější jazykovou korekturu, uhlazení doslovných překladů a eliminaci některých hovorových výrazů a rusismů. To však jsou spíše doporučení pro další autorovu práci na tomto unikátním a přínosném tématu.

Předloženou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako výbornou.

Veronika Zikmundová

vedoucí práce